

Talousvaliokunnan mietintö n:o 6 laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 27 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 2 päivänä lokakuuta 1981 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 127 laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 27 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina hallitusneuvoston Raimo Salonen sosiaali- ja terveysministeriöstä, budjettineuvoston Hannele Laiho valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Kimmo Leppo lääkintöhallituksesta, ylilääkäri Eero Ervasti ja osastopäällikkö Ilpo Vilkkumaa Keuhkovammaliitosta, toiminnanjohtaja Juha Klemola Terveyskasvatuksen Keskuksesta, terveyskasvatustutkija Liisa Elovainio Suomen Syöpäyhdistyksestä ja pääsihteeri Kosti Helimäki Suomen Raittiusjärjestöjen Liitosta. Käsiteltävään asiaan valiokunta esittää seuraavaa.

Lakiehdotuksessa esitetään toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 27 §:ää väliaikaisesti muutettavaksi siten, että vuonna 1982 käytettäisiin tupakoinnin ehkäisytyöhön vähintään 0,35 prosenttia tupakkavalmisteveron arvioidusta vuotuisesta tuotosta. Ensi vuoden tulo- ja menoarvioesitykseen on tähän tarkoitukseen varattu 5 180 000 markan määräraha.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1981

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Helminen, varapuheenjohtaja Mattila ja jäsenet Hyrynkan-
gas, Ihmäki, Aila Jokinen, Pekka Jokinen,

Hallituksen esityksen perusteista ilmenevistä syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena, minkä vuoksi valiokunta on asettanut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle. Valiokunta toteaa, että vaikka tupakoinnin vastustamistyöhön varatut määrärahat tulevat vuonna 1982 kuluvaan vuoteen verrattuna kasvamaan, joudutaan valistustyötä varten tehtyjä suunnitelmia karsimaan sen vuoksi, ettei tätä varten vielä ole osoiteta tupakkavalmisteveron tuotosta laissa säädettyä osuutta.

Hyväksyessään lakiehdotuksen valiokunta useisiin aikaisempiin kannanottoihin viitaten edellyttää, että vuoden 1983 tulo- ja menoarvioon varataan toimenpiteisiin tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain mukaisesti vähintään 0,5 prosenttia tupakkavalmisteveron arvioidusta vuotuisesta tuotosta.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Juvela, Järvilehto, Kuuskoski-Vikatmaa, Laurila, Rajantie, Renlund, Savola, Säilynoja, Tenilä ja Valtonen.

Vastalause

Tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain eräs päätarkoitus on tupakointia ehkäisevän valistustyön tehostaminen. Näin ollen vain alkuperäinen 27 § on lain tavoitteen kannalta aivan oleellinen. Siihen sisältyvän tutkimus-, seuranta- ja valistustoimintaa tukevan prosentin jatkuva väliaikainen alentaminen vesittää lain päätarkoituksen. Alentamisella estetään mm. järjestöjen pitkälle valmisteltujen suunnitelmien käynnistyminen. Kansalaisjärjestöt ovat laatineet suunnitelmansa tupakkalain ja viranomaisten lain perusteella antamien ohjeiden mukaan edellyttäen, että tupakkalaki toteutetaan myös rahoitusta koskevilta osiltaan alkuperäisessä laajuudessaan. Suunnitelmissa on eri-

tyisen paljon pyritty painottamaan nuorten ikäryhmien ja lapsiperheiden tupakoinnin vähentämiseen tähtääviä pyrkimyksiä. Kun tupakoinnin ehkäisytyöhön osoitetaan vain 0,35 % tupakkavalmisteveron arvioidusta tuotosta, suurin osa tehdyistä ja tekeillä olevista suunnitelmista jää toteuttamatta. Kuvaavaa on, että tämän lain voimassaoloaikana on käytetty tähän tarkoitukseen varoja saman verran kuin tupakkateollisuus yhden vuoden aikana käyttää tupakan mainontaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1981

Helvi Hyrynkangas

Ulla Järvillehto